

DE NOORD-BRABANDER.

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad 1/2 fl.
Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

AOVERTENTIES:

15 cents de regel.
behalve 5 cents zegel.

DUITSCHLAND.

SAKSEN. Den 11 October heeft Prins Johan, de jongerwacht van Dresden, in oogenfchouw genomen, men had vermoed dat dit eenigen tijd uitgesteld zou worden, ten gevolge der gebeurtenissen van Leipzig. Een algemeen vicat begroette den Prins bij het einde der terug, welke in de beste orde afliep. De Koning was er getuige van geweest en vertoofde zich bij het defileren op een balkon van het Rijk verrijde paleis. De publieke geest der hoofdstad heeft zich dus geheel in strijd geopenbaard met dien, welke in de tweede stad des rijks was aan den dag gelegd. Het is waar, dat deze geheel besmet is met het godsdienstig radicalismus, waarop zich het rougianismus niet al deszelfs staatkundige en godsdienstige negatieve leerstellingen gevoegd heeft.

In de zitting van den 17 dzer is op het bureau der Tweede Kamer nedergelegd een verzoekschrift, voortvloeijend van 1800 handteekeningen, waarbij geklaagd wordt over de officiele verklaring, aan den opstand van den 12 augustus gegeven. De Kamer heeft een commissie benoemd, die de gegrondheid der uitspraak kragt zal onderzoeken. In dezelfde zitting is de Kamer teruggekomen van haar besluit, om, in strijd met den tekst der grondwet en het tot heden gevolgd gebruik, haar afzonderlijk adres aan den Koning aan te bieden, en te verzoeken van dit besluit, zij van de ministers vernomen had dat de Koning hetzelfde niet zou ontvangen. De Kamer heeft tevens besloten mede te zullen werken aan het opstel van een adres der beide Kamers.

MÜNCHEN 25 oktober. De heer Doellinger, leeraar der geschiedenis, is gekozen tot afgevaardigde der Universiteit naar de Landsvergadering. Zijn plaatsvervanger is Dr. Bayer, hoogleraar in de regten. Tusschen Brunswyk en Hanover is een verdrag van grensovergang en handel gesloten. Om een meer geregeld afbakening van de grenslinie te bekomen, hebben de twee Staten elkander onderscheidene enolaveringen afgeestaan. De regten van in- en doorvoer op een aantal artikelen zijn zeer verminderd. De bepalingen van het verdrag van 1837, strekkende tot onderdrukking van den sluikhandel zijn hernieuwd. De duur van het verdrag is op negen jaren vastgesteld.

PRUSSEN. De Koning heeft het adres door den stedelijken raad van Königsberg aan Z. M. aangeboden, door den minister van Botschwing doen beantwoorden. De koning bejuicht zijne terzedenheid over de gehechtheid van de meeste Pruisen aan de stad, aan het voorvaderen; en hoopt dat zij hunnen invloed zullen gebruiken om scheuring te bestrijden en te belletten, dat het kerkelijk gezag door het verzuim van individuele gevoelens ondermijnd worde. De Koning verklaart verder, dat hij omtrent den toestand en de behoeften der Kerk geen rapporten noch voorstellen inwacht, dan van de wettig ingestelde organen, en slechts op hunne raadgevengen de noodig geachte maatregelen nemen zal.

Uit Berlijn schrijft men: De joodsche hervormers hebben besloten dat er een synode zal gehouden worden, zoodra de nieuwe israelitische gemeente 10.000 leden tellen zal. Sedert de uitvaardiging der nieuwe liturgie en kerkelijke dienste, zoo als de joden, dezelfde met veel belangstelling geseerd hebben, gedurende de verzoeken (nom kipour), bedragen de kosten derzelfde 1700 thalers. Zij heeft eenen grooten indruk te weeg gebracht op al de joden uit Berlijn, wier

meerderheid tot zulk eene geringe verschilligheid op het juis, die noodzaak verzaan was, dat de wettelijke gewoonten op de feestdagen, even als op werkdagen geopend werden. Dit jaar zijn de winkels, zelfs der onverschilligsten, gedurende de drie feestdagen gesloten geweest.

ZWITSERLAND.

ZURICH, 25 oktober. Dr. Fein en de professor Daffner, door de Lucerners gevangen genomen, op den 1 april, met nog andere leden van het jeugdig Duitschland, zijn eenige dagen geleden, naar Piemont vervoerd, langs het canton Ulm en Opper-Wallis, om opgesloten te worden, de eerste in een sterkte van Alaasudrie, de tweede in het kasteel Fenestrelles. Geene duitche regering had deze uitgewekenen opgevorderd, noch in hunne terugkomst op haar grondgebied toegestaan. Fein was reeds tweemaal uit Zwitserland verbannen, op aanzoeg der vreemde mogendheden. Daffner, tot heden minder bekend, verscheen aldaar voor het eerst, toen hij zich met de vriegevoerden vereenigde.

IERLAND.

Naar luid van eene correspondentie, uit Dublin aan den Morning Advertiser gezonden, zou, te rekenen van 1 november, het gtaan in alle havens van Ierland vrij van inkomende regten zijn.

BELGIE.

BRUSSEL 31 oktober. Bij circulaire, gedagteekend van den 11 oktober II., aan de gouverneur der provincien gerigt, heeft de ministers van binnenlandsche zaken de aandacht dexter laatsten gevestigd op de toelating van vreemdelingen als leeraars in de gemeente-scholen van middelbaar onderwijs. Wanneer in het vervolg een gemeentebestuur eenen vreemdeling, die niet genaturaliseerd is, tot professor zal benoemd hebben, wordt de gouverneur gelast, de vervulling dier benoeming te doen schorsen, het gedeputeerd bestuur der provincie te raadplegen en onmiddellijk aan het departement van binnenlandsche zaken verslag in te zenden. Wanneer het in het vervolg doelmatig mogt worden geoordeeld, dat een vreemd professor benoemd wordt, zullen altijd de volgende voorwaarden vervuld moeten worden: de benoemde professor zal een verzoek tot naturalisatie moeten indienen en de berigten, over zijne voorgaande levenswijze in zijn geboorteland, door de zorg der regering ingewonnen, zullen geheel ten voordeele van den benoemde moeten uitloopen.

NEDERLAND.

Z. M. heeft, bij besluit van den 29 oktober jk., tot lid van den Raad van State benoemd den heer B. W. baron van Ayiva van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen, lid van de ridderschap en van de Staten der provincie Gelderland. De minister van kolonien, daartoe door Z. M. den Koning genagtigd, heeft aan den handel bekend gemaakt, dat aan den Gouverneur-Generaal over Nederlandsch-Indie het bevel wordt afgezonden om de afscheppingen van rijst naar Nederland, zooveel doentlijk, te bevorderen; en bepaaldelijk, om gedurende het jaar 1846 aan alle nederlandsche schepen, die minstens de helft der gemeten scheepsruimte met rijst aanvullen, ten einde naar Nederland overgebragt te worden, vijftien toengang te verleenen tot de kleine havens van Java benevens kwijtschelding of restitutie van het uitgaand regt op de rijst, — van het inkomend regt op de zakken, waarin de rijst zal worden afgescheept — en van de gewone havengelden; alles op behoorlijken borgtocht, dat aan de voorwaarde van invoer in Nederland zal worden voldaan.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Aan de orde van de zitting van den 25 oktober is de raag van het uitwerp adres.

De heer de Kempenaer stelt daarop een amendement voor en geeft gronden op, welke voor de gekozen bewoondingen pleiten. Ook hier heeft spreker niet anders gewild, dan hetgeen waarheid is te brengen voor den troon. Het amendement luidt nagenoeg als volgt:

De overzeesche bezittingen van den Staat blijven de voorwerpen onzer levendigste belangstelling; de berigten aangaande dezelve in omloop en de vruchten van een opzettelijk onderzoek, in de vorige zitting ingepoest, waren verre van geruststellend te wezen; wij vernemen daarom met genoegen van Uwe Majesteit, dat er in de kolonien eene gewenschte rust heerscht, maar zijn van oordeel, dat dezelve noch weldadig, noch voortdurend zal kunnen zijn, indien zij niet gegrond is op het gevolg van wijze verordeningen van het bestuur, op de handhaving van de onafhankelijke beedeeling van het reit en op de verkeering van de volkomene veingren van personen en goederen. Wij zullen gaarne mededeeling van Uwe Majesteit ontvangen van de maatregelen die tot verbetering van den inwendigen toestand der kolonien zijn of zullen worden genomen en verlangen daartoe met Uwe Majesteit mede te werken. Wij verheugen ons over den toestand der Oost-Indische bezittingen; die der West-Indien schijnt evenwel kwijnende te blijven.

De heer van Goltstein ondersteunt het amendement; hij kan toch niet deelen in de uitdrukking van het adres, dat het een voorregt is, dat aan de kolonien het genot eener gewenschte rust ten deel valt, want in het Surinaamsche adres staat met zoovele woorden, dat de onafhankelijkheid der regterlijke magt is aangerand; daar heerscht dus geen rust anders, dan die met opoffering van staatkundige regten gepaard gaat, en wat is dan natuurlijker, dan dat men het verlangen kenbaar make, dat dergelijke staat van zaken onmogelijk gemaakt worde. Ook in onze Oost-Indien heeft men geene betere uitkomsten gezien van het eenmaal aangenomen stelsel; daar is eene openbare instelling te kort geschoten in de vervulling harer verplichtingen, en toen een burger de tusschenkomst verzoekt van het regterlijk gezag, werd hij in zijne rechten verhoed aangelast. Ziedaar de uitkomsten van het autocratisch stelsel; miskending der veiligheid voor personen en goederen, medaar rust, maar eene rust die duur gekocht wordt, eene rust, die in strijd is met den aard der Nederlanders, die nimmer hun nek hebben gekromd onder het juk der dwingelaardij.

De heer Luzac zegt dat het geen betoog behoef, dat hij het amendement van zijnen vriend ten volle ondersteunt; eene reden te meer waarom spreker zich tegen de § 4 verzet, is dat die periode 4, zezins medebrengt dat aan de regering grond gegeven om te gelooven, dat ook de Tweede Kamer het gevoel der regering, op het autocratisch principe deelt. Men vindt in die § de woorden: Onafhankelijk van de bezittingen, die, zoowel in de Oost-Indische als in de West-Indische volkplantingen des rijks, tot verbetering van dertelver inwendigen toestand, in den laatsten tijd genomen zijn of verder genomen zullen worden, waaromtrent het ons aangehouden is, wij nadere mededeelingen van Uwe Majesteit ontvangen. Wij geven wij bereid om met de Tweede Kamer zelve de vereischte wettelijke verordeningen te be-

ramen, teneinde het bestuur van laatstgemelde koloniën des noods uit 's Rijks geldmiddelen, tot de volkomen naleving van eenmaal aangegane verplichtingen in staat te stellen. In de sectien is gevraagd, wat men met dat woord mededeelingen bedoelde, en op de nitlegging daarvan bekomen, heeft spreker gemeend te moeten voorstellen om dit woord te veranderen en te zeggen: wij zullen gaarne deel aan zedelijke wettelijke verordeningen nemen; deze opinie werd echter niet gevolgd, maar eene nog meer verzwarende periode er bij gevoegd, de laat te namelijk; behalve dat die bijvoeging onnoodig is, omdat reeds ten vorigen jare de Kamer datzelfde aanbod gedaan heeft, zou vindt spreker het hoogst gevaarlijk, om wederom te doelen op geldelijke ondersteuning en dus alle andere bemoeijng van deze Kamer uittesluiten.

De heer van Panhuys meent dat de 4e § in al de bezwaren van den heer de Kempnaer voldoet; de rust waarvan in de troonrede gewaagd wordt, doelt op het gelukkig afzijn van vroegere oorlogen. En, wat nu betreft art. 59, wanneer men zich te binnen brengt al wat deswege sedert 1840 is voorgevallen, dan gelooft hij, dat dit art. doorverloop van tijd eene beteekenis heeft gekregen in den zin, als de regering in de laatste jaren haar verklaard heeft op te vatten.

De heer Schooneveld keurt de strekking van het amendement, behoudens eene uitzondering goed. Een der redenen, waarom hij zich niet geheel aan het voorstel tot herziening der grondwet heeft aangesloten, was juist gelegen in de geprojecteerde bepaling van art. 59, omdat hij van oordeel is, dat aan de wetgevende magt in het moederland niet moet opgedragen zijn het beheer der koloniën. Hij wil echter voor de koloniën eene wet van beginselen, een oetroot; of hoe men het noemen wil vaststellen, maar dat is nog iets anders, dan de wetgevende magt over te brengen bij deze kamer. Spreker is dus alleen tegen de zinsnede van het amendement: « en wij verlangen dienaangaande met Uwe Majesteit mede te werken. » Al het overige van het amendement is hoogst nuttig, hoogst noodzakelijk, maar bij het verschil over den zin van art. 59, komt het spreker voor, dat het onraadzaam zou zijn om de periode zoo even aangehaald in te lassen. Hij stelt dus als sub-amendement voor om deze zinsnede er af te laten; hij doet dit, omdat hij anders de verwerping van het geheel voorziet, en dit zou hij betreuren; want het amendement is noodig en nuttig.

De heer de Kempnaer licht zijne bedoeling met die woorden nader toe; komt de periode er niet in, dan vraagt de Kamer enkel inlichtingen; en wat doet hij dan die iets meer wil, die eene fundamentele wet voor de koloniën wil; hij verzaakt zijn eigen stelsel en verheft dat zijner tegenpartij; door die woorden wordt geen stelsel hoegenaamd gekrenkt; het is bevredigend voor beide partijen; door het aannemen van beperkingen in deze, huldigt men bovendien het autocratisch stelsel.

De heer van Dam meent dat de spreker uit Zuidholland het thans besproken amendement heeft gebracht op een geheel verkeerd terrein. Wat thans wordt voorgesteld, is van een geheel anderen aard dan bij het voorstel tot herziening der Gwt. Thans zeggen wij door dit amendement, dat de wet en veiligheid van persoon en goederen niet afhankelijk moet zijn van de willekeur van hen, die in naam des Konings het gezag in de koloniën voeren; wij bieden het alleen aan, om mede te werken tot maatregelen, niet tot overbrenging aan de wetgevende magt over de koloniën in deze Kamer, maar tot die maatregelen, die de strekking zullen moeten hebben, dat de bestuurder der koloniën een regelaar van zijn gezag kenne; — dat is de strekking van het amendement; art. 59 blijft geheel in het midden, en geheel onbeslist blijft nog de vraag, of de minister van koloniën het regt heeft voor de opvatting; dat ginds moet geregeerd worden met den ijzeren scepter van den despoet, en wel of die magt niet moet getemperd worden door wettelijke voorschriften.

De heer Schooneveld merkt nogmaals op dat zijne bedoeling alleen de strekking heeft om het zoo noodige en nuttige amendement, bij de verdeeldheid van het gevoelen der kamer over den zin van art. 59, niet geheel te doen verwerpen.

De heer de Kempnaer herhaalt nog dat in het verleden tot medewerking door deze kamer, nog gesproken is opgesloten dat de wetgevende magt er niet overgebragt. Ook spreker verlangt eene wet van beginselen, maar ziedaar juist, waartoe hij wil medewerken.

De heer van Rosenthal ondersteunt geheel en al het voorgedragen amendement. Hij heeft zich bij deze discussie over het adres nog niet geuit, maar leed heeft het hem gedaan te zien, hoe wij steeds meer en meer op den terugweg gaan. Hij had verwacht, dat men den wensch tot medewerking bij dit amendement gedaan, in het concept-adres hadde voorop gesteld, omdat het hier niet geldt wegruiming van een strijd over beginselen, maar omdat hier betreft feiten, die als ze waarheid zijn, de menschheid ootereen. Hij betreurt het, dat de ministers hier niet tegenwoordig zijn, omdat zij daardoor in staat zouden zijn ophelderingen te geven, of om de heerschers in onze koloniën te bevestigden van den blaam, die thans op hen zou kunnen kleven.

De heer Schooneveld trekt zijn sub-amendement in. Ter stemming overgegaan zijnde, wordt het amendement verworpen met 32 tegen 18 stemmen.

Voor hetzelfde hebben gestemd de heeren: Verwey-Mejan, de Man, de Kempnaer, Luzac, Schooneveld, van Sasse van Yssel, Wichers, Hoffman, Michiels van Verduynen, Corneli, van Rosenthal, Anemaet, van Dam van Yssel, van Heloma, Corver Hooft, Storm, van Heemstra en van Goltstein.

De heer Luzac wil alsnu een ander amendement voordragen tot weglating der woorden van § 4; « en blijven wij bereid om met Hoogstdezelve de vereichte wettelijke verordeningen te beramen, ten einde het bestuur van laatstgemelde koloniën, des troods uit 's Rijks geldmiddelen, tot de volkomen naleving van eenmaal aangegane verplichtingen in staat te stellen. » Spreker stelt dit voor, om de redenen reeds bij het vorig amendement ontwikkeld, opdat men uit de aanneming van die zinsnede, niet mogt kunnen afleiden, dat het alleen de geldelijke aangelegenheden der Oost Indiën zijn, waartoe zich het regt tot wettelijke medewerking der Kamer bepaalt, met uitsluiting van andere belangen. Nadat de heer voorzitter zijn oordeel kenbaar maakte, dat de beraadslagingen over de geheele paragraaf reeds gesloten waren en andere leden hunne meening ontwikkelden, dat alleen de discussie over het amendement gesloten was, wordt het amendement des heeren Luzac in omvraag gebragt en aangenomen met 26 tegen 24 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Faber van Riemsdijk, van Sasse van Yssel, Hooft, Timmers Verhoeven, van Haersolte, Cost Jordens, van Panhuys, den Tex, Scheers van Haren, de Jong, de Monchy, van Twist, Kniphorst, Luyben, van Akerlaken, van Naamen, Star Busman, van Leeuwen, Snouck Hurgronje, Strens, Mutsaers, Jongsma en Bijleveld.

Het 4e § luidt thans:

§ 4. Terwijl wij dankbaar het voorregt waarderen, dat aan de Overzeesche Bezittingen voortdurend het genot geener gewenschte rust ten deel valt, vernemen wij tevens met genoegen, dat de hoogere prijzen der koloniale voortbrongselen op den toestand dier bezittingen eenen gunstigen invloed uitoefenen; onafhankelijk van de maatregelen, die zoo wel in de Oostindische als in de Westindische volkplantingen des Rijks, tot verbetering van derzelver inwendigen toestand, in den laatsten tijd genomen zijn en verder genomen zullen worden, waaromtrent het ons aangenaam wezen zal nadere mededeelingen van Uwe Majesteit te ontvangen.

De 5e, 6e, 7e, 8e, 9e, 10e, 11e, 12e, 13e, 14e, 15e, 16e, 17e, 18e, 19e. en 20e §§ worden achtervolgens, zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. Nadat van § 11 (nopens de herstelling van het wantwezen) op voorstel van den heer van Twist, de woorden zijn weggevallen: « en tot stand te brengen; » nadat § 14 aan het slot is gewijzigd als volgt: « Het komt ons voor, dat het geregeld beheer onzer finantiën wettelijke bepalingen noodig zijn; en zullen wij met vertrouwen voordragten van uwe Majesteit inwachten; » en nadat § 17, op voorstel van den heer Luyben, bij de afdoening der zaak van geldelijke tegemoetkoming voor militaire inundatiën is uitgedrukt, dat het wenschelijk is.

Deze § § luiden thans:

§ 5. Wij zijn overtuigd, dat aan den ordelijken en regelmatigen gang van het binnenlandsche bestuur voor het welzijn der ingezetenen veel gelegen is.

§ 6. Wij achten het van belang, dat met de meeste ernst gezorgd worde voor de handhaving van de verordeningen op het onderwijs en voor verbetering van hetzelfde. Indien tot bereiking van dit gewichtig doel eene veranderde inrichting van het onderwijs noodig mogt wezen, zal Uwe Majesteit

steeds bereid vinden, om daartoe niet Hoogstdezelve mede te werken.

§ 7. In de afwendig der buitengewone gevallen, waarmede onze dijken en zeekeringen in den afgelopen winter bedreigd werden, erkennen wij dankbaar de beschermende hand der Voorzienigheid.

§ 8. Wij waarderen de zorg, door Uwe Majesteit aangewend ter bevordering van nuttige gemeenschap door wegen en vaarten en door den aanleg, buiten bezwaar der schatkist, van ijzeren spoorwegen.

§ 9. Van de loffelijke zucht voor het ondernemen van aanzienlijke werken van droogmaking en beooging, die zich thans meer dan vroeger openbaart, mogen voor de welvaart der bevolking gunstige gevolgen verwacht worden.

§ 10. In den bloei der onderscheidens takken van nijverheid stellen wij het grootste belang. Wij verheugen ons dat zij in den laatsten tijd over het algemeen geene onvoldoende uitkomsten hebben opgeleverd. Intusschen beschouwen wij het misgewas van een der voornaamste voedingsmiddelen als eene ramp. Mogen de maatregelen van voorzorg, gepaard met de opgewektheid tot het verschaffen van arbeid en ondersteund door den beproefden geest van liefdadigheid der Nederlandsche Natie, toereikend bevonden worden.

§ 11. De herstelling van ons wantwezen is een zaak die geen uitstel gedooft. Wij zullen ons beijveren, om de wettelijke bepalingen, die daartoe door Uwe Majesteit voorgedragen zullen worden, onverwijld te onderzoeken.

§ 12. Wij verblijden ons in den spoedigen en gunstigen afloop van den gewichtigen maatregel der rentevermindering van onze staatschuld. Eere zij der Natie, wier loffelijke naauwgezetheid in het vervullen van aangegane verbindtenissen eene zoo gewenschte uitkomst mogelijk gemaakt heeft.

§ 13. De voortgaande vermeerdering der openbare inkomsten, waar die het gevolg is van toenemende welvaart en van eene billijke toepassing der wet, beschouwen wij met Uwe Majesteit als een verblijdend verschijnsel.

§ 14. De wets-ontwerpen tot eindelijk regeling van de uitgaven en tot vaststelling van de middelen over het loopende jaar, zullen door ons zorgvuldig onderzocht worden. Wij zullen ons verheugen daarin het bewijs te vinden van den gunstigen toestand van 's Rijks geldmiddelen. Het komt ons voor dat tot het geregeld beheer onzer finantiën wettelijke bepalingen noodig zijn en zullen wij met vertrouwen voordragten van Uwe Majesteit inwachten.

§ 15. Wij houden de verbetering der wetten in meer dan één opzigt voor wenschelijk en pligtmatic.

§ 16. De voordragt betrekkelijk de pensioenen der burgerlijke ambtenaren en de andere daarmede zamenhangende wets-ontwerpen, zullen wij met aandacht onderzoeken. Voorts hopen wij, dat de wettelijke regeling van het geheele pensioenstelsel spoedig tot stand zal komen.

§ 17. Gereedelijk bevestigen wij, dat de wettelijke betrekkelijk het toekennen van geldelijke tegemoetkoming voor geleden schaden, tengevolge van militaire inundatiën, van een bedroef en mogelijken aard en wenschelijk is. Aan het onderzoek daarvan en aan de ontworpen wets van afdoening zullen wij de meeste oplettendheid toewijden.

§ 18. Wij wenschen de tegenwoordige wetten mede dienbaar te maken van de hertiende tot het eerste boek van het Wetboek van Strafrecht waartoe de gelijkijdige verbetering van de artikelen gedeelten van dat Wetboek noodzakelijk is. Het gewichtig werk het herziening van de artikelen 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

§ 19. De nader wettelijke bepalingen, die noodig mogt wezen, zal Uwe Majesteit

§ 20. De nader wettelijke bepalingen, die noodig mogt wezen, zal Uwe Majesteit

van art. 6 der Grondwet, waarvan de spoedige toezending door Uwe Majesteit is aangekondigd, zullen door ons tot het onderwerp van ernstige overwegingen gesteld worden.

Thans is aan de orde de 21e paragraaf.

De heer de Kempnaer stelt voor om deselve aldus te wijzigen:

Het gevoelen van Uwe Majesteit, dat het wijzigen der grondwet behoort te berusten op een overtuiging van noodzakelijkheid, is ook het gevoelen van de vertegenwoordigers des volks. Zij betreuren het van Uwe Majesteit te vernemen, dat bij Hoogstedelinge de overtuiging van de noodzakelijkheid daartoe nog niet is gevestigd, zoo zij bij hen bestaat.

Spreker licht dit amendement toe; de betuiging in het concept-adres is in lijnrechten strijd met wat de vergadering in de vorige zitting heeft betuigd. De heer Luzac ondersteunt die meening en geloof, dat de Kamer niet wel anders doen kan, met terugzage op vroegere deliberatiën. Het is een waarachtig historisch feit, dat de zeer groote meerderheid dezer Kamer de noodzakelijkheid van herziening der grondwet heeft uitgesproken, en dat er helaas eene meerderheid was, die gemeend heeft alles dienaangaande van de Regering te moeten afwachten. En nu wij dan eerst uit den minister van justitie en nu van den Koning zelf vernemen, dat de overtuiging dier noodzakelijkheid bij de regering niet bestaat, nu vraagt spreker, of de Kamer niet verplicht is, om die overtuiging bij Z. M. te doen geboren worden? En hoe is het beter te doen dan op eene rondhorstige, maar eerbiedige wijze, aan Z. M. te betuigen, dat wij het betrouwen, dat bij H. D. die overtuiging nog niet is gevestigd; dan kan spreker zich ook niet voorstellen dat Z. M. zwaart over zulk een zodanige uitroep van mannen, die allen het heil de vaderlands beoogen, die allen door de ondervinding hebben geleerd, hoe zeer de bestaande staatsinrichtingen dikwerf belemmerd zijn voor de regering, en als Z. M. dan van die zijde de erkende noodzakelijkheid nader vindt aangedrongen? Dan kan spreker niet gelooven, dat Z. M. altijd doof zal blijven voor de verwezenlijking van dien wensch.

De heer van Dam van Iselt, draagt voor de sluiting der deliberatiën over het amendement des heeren de Kempnaer, een ander voor, zou het eerste dat hij geheel beaamt, onverhoopt mogt worden verworpen. Dit amendement bestaat daarin, om bij verwerping van het bovengenoemde, in allen geval weg te laten de woorden: «Hierbij konden wij het oog gericht op Uwe Majesteit verzekering, dat, zoodra bij haar de overtuiging van de noodzakelijkheid eener verandering zal bestaan, zij niet aarzelen zal, daaraan door een voorstel te doen blijken.

De heer van Rosenthal zegt, zich het voorstellen van een amendement op de 21e § voort te behouden. De voorzitter merkt op, dat dit amendement reeds nu moet geformuleerd worden. De heer van Rosenthal antwoordt, dat zijn amendement geheel zal afhangen van den titel der stemming over de twee vorige. Hij vraagt, gebragt, wordt met 10 tegen 5 stemmen gehuldigd. Het beginsel, dat men zich bij de herziening der grondwet, het regt kan behouden op een ander amendement, na de verwerping der eerste voorgedragene, zonder daarvan door de sluiting der beraadslagingen verstoken te worden.

Het amendement van den heer de Kempnaer in ontzag gebragt wordt afgesloten, met 39 tegen 11 stemmen. Voor hetzelfde hebben gestemd de heeren: Anand, van Dam van Iselt, Steen, van Tromstra, van Goltstein, Verhaar, Meijer, de Koning, Schooneveld en Wichers. Het amendement van den heer van Dam van Iselt wordt verworpen, met 35 tegen 16 stemmen.

Tegen het amendement van de heeren: van Riemsdijk, van Dam van Iselt, van Tjallingii, Timmers, Verhoeven, Heerle, van der Horst, den Tex, van Harenpar, van der Horst, van Akersloot, van Naimen, van der Horst, van der Horst, en van der Horst. De heer van Rosenthal zegt, na de aantieming van de amendementen, het tijde te waken afsien, maar dat hij niet kan, omdat door de sluiting der beraadslagingen der herte Anonede, de Kamer niet kan besluiten, om het amendement van den heer de Kempnaer te aannemen. De heer van Rosenthal zegt, dat hij niet kan besluiten, om het amendement van den heer de Kempnaer te aannemen.

De thans goedgekeurde §. luidt:

§ 21. Het gevoelen van Uwe Majesteit, dat het wijzigen der Grondwet behoort te rusten op eene overtuiging van noodzakelijkheid, is ook geheel dat van de Vertegenwoordigers des Volks. Wij stellen er den meesten prijs op, dat de aandacht van Uwe Majesteit op het aangelegen onderwerp voortdurend gevestigd blijve, en bevelen hetzelfde op nieuw in Hoogstedelinge bijzondere overweging.

Daarna wordt § 22, zonder beraadslaging goedgekeurd, luidende:

§ 22. Met Uwe Majesteit deelen wij in den wensch, dat het aan de wetgevende magt gelukken moge om, in welwillende samenwerking en ondersteund door het vertrouwen der Natie, de meest gepaste middelen aan te wenden, ten einde, onder Hemels zegen, de welvaart en het geluk van Nederlands ingezetenen meer en meer bevestigd en uitgebreid worden.

En alsnu volgens de bepalingen van het reglement van orde in omvraag gebragt zijnde het geheele adres, zoo als het nu is liggende, wordt hetzelfde aangenomen met 39 tegen 11 stemmen.

Tegen hebben gestemd de volgende leden, die zich 1°. tegen de algemeene strekking van het concept adres, zoo als het was voorgesteld, hadden verzet, en 2°. hadden gestemd voor het amendement des heeren de Kempnaer, met betrekking tot de paragraaf der grondwets herziening.

Het adres zal aan de Eerste Kamer worden verzonden. De vergadering wordt gescheiden tot nader bijeenroeping.

Ingezonden Stukken.

MEDICIJN FONDS.

Onder dezen titel, vinden wij in de *Arnhemse Courant* van den 21 dezer een opstel, op welk eene wijze, stellig alle gepensioneerde officieren ja ook die nog in activiteit zijn bevinden, zeer te verdeden zouden zijn, indien het Z. Exc. den minister van oorlog, mogt behagen een dusdanig voorstel aan Z. M. in het belang van de gepensioneerde officieren te doen en wij hoopen gemelde Z. Exc. neme dit voorstel in ernstige overweging; want het plan hetgeen nu bij den minister bestaat, zoude moest dit doorgaan, bijzonder die gepensioneerde officieren, die kleine pensioenen genieten zoodanig drukken, dat de beoefening van Z. Exc. voor hen geen weldaad, neen, eene ramp zoude zijn. Hoe, hoe 3 procent! dit offer is anders, want in eenen tijd, waarin alle de noodzakelijke levensbehoefte zoo boven mate zijn gestegen in prijs; wij verzoeken vriendelijk, daar er in Noord-Brabant zoovele gepensioneerde officieren zich bevinden, de redactie van den *Noord-Brabander* ons dit ons kort opstel wel te willen plaatsen en is dat niet te veel gevraagd, het reeds gendemde opstel der *Arnhemse Courant* te willen overnemen (1) en waarop wij inaar

(1) Eenige dagen geleden, is, via wege het ministerie van oorlog, aan alle korpsen van het leger eene circulaire rondgezonden, waarbij Z. Exc. de minister, diep bedroeven zijnde met het ongelukkig lot van gepensioneerde officieren, deszelfs wensch te kennen geeft, om, door jaarlijksche bijdragen van de actieve en gepensioneerde officieren, een fonds daar te stellen, ten einde onze voormalige krijgsmakkers en huane gezinnen medicijnen en geneeskundige hulp te verkeren. Wij doen oprecht hulde aan de menschlievende beoefening van den generaal, — doch kenren het gedaan normaal voorstel van den minister af.

Z. Exc. stelt, nambelijk, voor, om van alle tractementen, boven de f 1600, $\frac{1}{2}$ pCt. en daarenboven 1 pCt. te korten, terwijl de inhouding op de pensioenen, minst genomen, 3 pCt. zoude moeten bedragen.

Het juiste midden tusechen 6 à 700 en 10000 is niet 1600 en van meestal geringe pensioenen kan men geen 3 pCt. korten.

Wij zouden het beter vinden om van het actieve tractement en van het pensioen van alle officieren, zonder onderscheid, $\frac{1}{2}$ of naar meentek 1 pCt. jaarlijks te korten.

Aangezien echter een disponibel fonds voorhanden moet wezen, om al dadelijk in de diep gevoelde behoefte te kunnen voorzien, zoo moest het departement van oorlog middel vinden, om eene of twee groote som daartoe aan te wijzen, als met deszelfs goedkeuring van uit het voormalige medicijn-fonds van het leger, in de weduwen- en wezen-kas is overgestort geworden.

Bij nauwkeurig onderzoek van de inrigting van voornoemd hoofdbestuur, bij eene doelmatige vereenvoudiging van het personeel, aldaar en van het materieel bij het leger, zoude skils niet onmogelijk zijn.

Ware het echter niet zoo, hetgeen wij trouwens nog in het wijzelen, zoo zoude het wenschelijk zijn, dat de minister zich tot den Koning wende, om Hoogstedelinge het voorstel te doen, dat het geheele leger een bewijs van deelneming en genegenheid te geven door de vereischte som disponibel te stellen en door een onafhankelijke commissie te doen beheeren.

En zulk een bewijs van koninklijke belangstelling zoude bij het leger vooreerst algemeene godsdiening, en bijval verwerven en de liefde, genegenheid en trouw aan deszelfs vorst en veldmaarschall zod mogelijk, nog verhoogen.

eene bemerking hebben: zij is deze: des ministers betoefing toont duidelijk genoeg aan, dat Z. Exc. de overtuiging heeft, dat de gepensioneerde officieren van gouvernementwege geneeskundige verpleging wenschen; van allen echter kan Z. Exc. dit toch niet weten (vermoeden zal wel niet in aanmerking komen; op vermoeden mag geen minister iets aannemen). De steller dezes heeft het b. v. nimmer gewenscht en verschildt diensvolgens met een zeker generaal, ook gepensionerd, die al lang alles aanwendde wat hij konde, om den genoemden maatregel door te drijven; en die generaal moet tog niet het orgaan van allen zijn en velen, die het met dien generaal gewenscht hebben, zullen wel tegen de 3 procent hoogelijk moeten opzien. Nu toont gemeld artikel wel aan, hoe ieder gepensionerd officier met dien maatregel tevreden zoude moeten zijn in het belang van allen, maar, wij wenschten als men deze zaak behandelde, dat Z. Exc. de overtuiging moge krijgen, dat de gepensioneerde officieren Z. Exc. niet allen hebben verzoekt, huane te dezen opzichte te gedenken, en daarom, als de maatregel van zoodanig eenen aard is, dat hij de gepensioneerden niet conveniënt, dan behoort Z. Exc. deze niet te dwingen. om iets als een maatregel aan te nemen, wat zij de grootste ramp moeten beschouwen. En hoe zoude een gepensionerde ooit eenige inrigtingen kunnen maken, als hij verzeen moest, om dit, of dat, hetgeen den minister nuttig schijnt, zullen er maar procenten van de pensioenen worden afgetrokken *volens volens!* Het eens verleend pensioen moet iets heiligs zijn, het is belooning voor getrouw volbrachte dienst, en zonder toestemming van den gepensioneerde, moet daar van niets kunnen afgetrokken worden; dit wenschen wij, dat Z. Exc. met ons gevoelen zal en daaraan te twijfelen zoude, onzes inziens, beleedigend zijn voor Z. Exc.; maar, waarom dan zoo veel geschreeven? Wij antwoorden: wij gelooven dat Z. Exc. in den waan is, dat zij een eene dienst doet en Z. Exc. moet weten, dat zij ons die niet doet, wel als zij ons vrij laat, te kiezen, wel, als zij, volgens het opstel vermeld met 1 of hoogstens 1 procent, den maatregel zijn beslag konde geven, maar niet tegen het heffen van drie procent, dat is verschrikkelijk en daar het nu publiek is, wat de minister plan heeft in effect te brengen, moet Z. Exc., als de gepensioneerden zwijgen, dan niet in de waan blijven, dat zij hoogelijk ingetomen zijn met den onderhavigen maatregel. En dit moet Z. Exc. te meer, daar die generaal, dien wij bedoelen, een zeer kundig en geëerd man is; een man, die cijferen kan, en die wel veel invloed bij den minister, uit den aard van zijne vroegere betrekkingen tot het departement aan oorlog, moet hebben! Laten wij toch Z. Exc. niet in de ongelukkige meening laten, dat zij ons eene weldaad berofdt; daar wij niets dan ellenden voor ons, met kleine pensioenen bedeed, in dien maatregel, kunnen zien. Bescheidenheid past ons, maar als militairen, geene timiditeit; ja ons past, rondheid, eerdathed. Achten wij Z. Exc. hoog, en dat doen wij, wij stellen zijnen goeden wil op prijs, op hoogen prijs, dan moeten, dan mogen wij haar niet in een verkeerden waan laten blijven.

K. 22 oktober.

Een gepensionerd officier met een klein pensioen.

Mengelwerk.

De bekeering van den heer J. H. NEWMANN.

Ofschoon de bekeering van den *reverend* Newmann reeds lang voorspeld was en een ieder dezelve verwachtte, heeft zij niettemin op de anglikaansche gemaetelijkheid en het publiek al de uitwerking gehad, welke eene gebeurtenis van zooveel gewigt ongetwijfeld moest te veeg brengen. Nog daags vóór dat de vernaarde theoloog dit groote werk verrigte, vbeide de engelsche drukpers zich nog met eene ijdele hoop, en de *Times* zag in zijnen afstand van den titel van *yellow* van het college van Oost, slechts het gevot van zijn verlangen, om de bekeering te verhalen, even als hij zich, die bekeering vroeger van de pastorf van de *B. Maria* verhoorden had, om alle betrekking op te wijzen dat de gezagvoerdere der collegeien, die de studerende jeugd van zijne welprokende predikingen verwoyden tractaten te handelen. Het schijnt overigens, dat de pligdigheid des afwering vroeger heeft plaats gehad dan met het voornemen van den heer Newmann.

mann overeenkwam. De genade heeft gewis de uitvoering der plannen van den mensch verbaard, en God heeft over deze bevoorregte ziel beschikt, vóór den dag, waarop zij zich aan Hem wilde overgeven. Een brief, welke ons daaromtrent eenige bijzonderheden mededeelt, behelst, dat hij, na den 9 oktober zijne geloofsbelijdenis afgelegd te hebben, den 10 voor het eerst de H. Communie uit handen van eenen catholijken priester ontvangen heeft.

Vele zijner vrienden waren hem reeds op dien weg vooruitgegaan. Sedert de bekeering van George Ward, Had. Charles Bridge, van het collegie van Oriel, halde aan de catholijke waarheid gebragt, en den 29 september zwoer Dalgairns, die te Littlemore met den heer Newmann, als een gehecht leerling geleefd had, in het klooster van Aston-Hall, de dwaling af, welke zijn meester ook weldra zou verlaten. Den 2 oktober was de *reverend* Ambr. St. John, te Prior-Park onder de kinderen der ware Kerk opgenomen, en, ondanks de elkander weder sprekende geruchten, welke verspreid zijn geworden, kunnen wij de verzekering geven dat de *rev.* Stanton, van het Brasenose collegie, en de *rev.* Frederic Bowles, van het Exeter collegie, den 9 oktober, met den heer Newmann hunne geloofsbelijdenis afgelegd hebben.

Onder de personen sedert dien tijd in de catholijke Kerk opgenomen, telt men den *rev.* Albang Christie, die tot hetzelfde collegie als den heer Newmann behoorde. Twee andere geestelijken hebben de plaats, welke zij aldaar bekleedden, verlaten: een hunner schijnt zulk echter slechts gedaan te hebben, met het doel om het catholijk geloof te onthelzen. De *rev.* Edgar Estcourt heeft, met hetzelfde inzicht, het Exeter collegie verlaten. Wat betreft den *rev.* J. Walker, van het Brasenose collegie, van wien de dagbladen reeds gesproken hebben, hij heeft reeds zijne plaats onder de kinderen der Kerk ingenomen.

Zoo veel, wat aangaat de leden der universiteit, de anglikaansche geestelijken die, sedert drie weken, in den schoot der kerk zijn teruggekeerd. Doch onder de leeken heeft een veel grooter getal bekeeringen plaats gehad. Men noemt veel der voorzigtige gemeentenaren van den heer Newmann, onder anderen den heer Woodmason en zijne echtgenoot, die met hunne twee dochters en een aantal leden hunner familie onder de geloovigen zijn opgenomen. Men verzekert dat het aantal personen, zoo onder de geestelijkheid als onder de leeken, die zich bereiden het voorbeeld van den heer Newmann te volgen, zeer aanzienlijk is. Wij zullen voor het einde van het jaar de waarheid dezer verzekering kennen, maar zouden vreezen ons aan eene even vermetele als nuttelooze voorbarigheid schuldig te maken, indien wij al de geruchten, door de engelsche bladen verspreid overnamen.

Bij het vereenigen der zoo even door ons vermelde namen niet die der aanzienlijke mannen, die sedert de bekeering van den heer Sibthorp, achtereenvolgens de gunst hebben gevraagd, om in de catholijke Kerk opgenomen worden, doen zich twee hoofdgedachten aan ons opstellen. Van de eene zijde zijn de geleerde mannen, welke Engeland in de verschillende takken der kerkelijke wetenschap bezit, zij, die de handen in een geslagen hadden, om de herschepping der anglikaansche Kerk te bewerken, na veeljarige studie en nasporingen tot dit besluit gekomen. Dat de roomsche godsdienst de eenige is, waarin men waarheid, genade en zaligheid vinden kan. Van eene andere zijde zijn wij niet minder getroffen over de heldhaftige bevestiging, waarmede die mannen dit besluit aannemen en er zich, met opoffering van tijdelijke belangen, aan onderwerpen. Al wie den rijkdom der anglikaansche Kerk, de overgrootse inkomsten haar beneficiën, de rijke dotatien, rust welke de collegien van de universiteit van Oxford begiftigd zijn, van meer nabij kent, zal de waarde der opofferingen kunnen beoordeelen. Wij overdrifven niet, wanneer wij die belangloosheid heldhaftig noemden van vele der anglikaansche kerkbedienenden, die tot ons zijn overgegaan, hadden geen andere hulpspraken dan de inkomsten hunner bediening. Vele hunner zijn zonder eigen fortuin, en met de zorg voor vrouw en een talrijk huizegen beladen. Zij, die nog iets van hunne ouders te

wachten hadden, zien zich ontferd, ten gevolge hunner verandering van godsdienst. Onder deze bedenkelijke omstandigheden hebben de wonderen, welke wij beleven plaats; zij stellen beter dan alle redeneringen, in staat, om het gewigt te bevroeden der bekeeringen, zoo talrijk en belangloos, van mannen die zoo zeer door de hoedanigheden van hun verstand uitgeschitteren, die van verzekerde rijkdommen afstand doen, om zich zelve, hunne vrouwen en hunne kinderen in de armen der voorzienigheid te werpen? Men vergies zich niet. Men denke niet, dat de engelsche papieren in staat zijn hun eenige vergoeding aan te bieden voor die offers. Neen. Ongelukkigerwijs gaat de catholijke Kerk, die in Engeland nog nauwelijks uit hare puinhoopen oprijst, onder lasten gebukt, welke hare hulpspraken ver overtreffen, en heeft zij ter naauwernood het toereikende om aan de werklieden des evangelies, die in het zweet haar aanschijs het zaad der zaligheid uitstrooijen, brood te verschaffen. Dit is zoo waar, dat geene enkele stem, zelfs onder de hevigste bestrijders van de puseyten, zich verheven heeft, welke geene hulde bragt aan de zuiverheid der bedoelingen van den heer Newmann en aan de belangloosheid van zijn gedrag. In zijne onmagt om deze edelmoedigheid te begrijpen, heeft het engelsch dagblad dat het meest den naam van huurling verdient, zich niet ontkend de opofferingen, welke de heer Newmann en zijne vrienden zich hebben getroost, aan zinneloosheid toegeschreven.

De voornaamste tolken der publieke opinie hebben met droefheid deze schitterende bekeering vermeld, maar zij hebben de oogen niet gesloten voor hare gevolgen, te oordeelen naar de beschouwingen, waarmede zij de verheffing dezer gebeurtenis hebben doen vergezeld gaan. Allen hebben vrees aan den dag gelegd, daarbij uitroepende dat men echter niet wanhopen moest over de catholijke beweging in de anglikaansche Kerk. Zeker is het, dat alle nadenkende mannen er min of meer over ontsteld zijn geweest. De plaats ontbreekt ons, te vermelden wat de invloedrijkste bladen van Engeland daarover gezegd hebben. Allen echter voorzien dat de bekeering van den heer Newmann gevolgen na zich slepen zal, welke uitgebreidheid onmogelijk te overzien of te bepalen is.

De *Univers* waarvan wij dit belangrijk stuk ontleenen eindigt aldus:

» Wij vermoenen niet beter dit verloop over de bekeering van den aanzienlijksten man, welken de anglikaansche kerk, sedert de hervorming gehad heeft, te kunnen eindigen, dan met onder de oogen onzer lezers te brengen eenen brief van den vermaarden dr. Pusey zelve. De geleerde medearbeider en vriend van den heer Newmann legt in de droefheid welke deze gebeurtenis hem verwekt, bekentnissen af, welke het van belang is op te zamelen. Deze brief zal het aandeel leeren kennen, hetwelk de heer Newmann in de zaken der anglikaansche Kerk gehad heeft en den invloed, welken hij geroepen schijnt, te moeten uitoefenen op de godsdienstige bestemming van Engeland. Wij zullen denzelven in een onzer volgende nummers mededeelen.

Daar deze brief niet dan zeer belangrijk kan zijn, zullen ook wij niet in gebreke blijven denzelven mede te deelen. Hetgeen in Engeland omgaat is van te veel gewigt, om niet de ernstige aandacht van een elk, die gewoon is een opmerkzaam oog op den loop der omstandigheden te slaan, in dubbele mate waardig te zijn; veel meer althans dan de ellendige pogingen der duitsehe Ronge's en consorten.

ITALIËN EN NAPOLI.

Het engelsch gouvernement heeft, naar men zegt, belangrijke tijdingen uit de Plata ontvangen. Rossa zou het volk te Buenos-Ayres te zamen geroepen en dezelfde goedkeuring verworven hebben. Het volk door deze omstandigheden aangeroepen zou de vreedelijken vervolgd hebben, die de hulp der engelsche en fransche troepen hadden ingeroepen. Het koninkrijk Napels is op het punt om het Rijkstijd een handelsverdrag te sluiten, hetwelk deze laatste mogelijkheid op eene lijn zou stellen met de tot heden het meest in strijd betrekkingen met de Keizer-Stellen, beuittende landen, waaronder Frankrijk, Engeland en Spanje.

De italiaansche revolutionairen schijnen hunne plannen nog niet ongegeven te hebben. De *Vogel* zegt, meldt, dat een gewapend vaartuig, van de mond der Fronte, welke de grenzen tusschen den

Kerkelijken Staat en het koninkrijk Napels uitmaakt, verschenen is. Het heeft twee schoten geloot, welk als een sein beschouwd worden, doch daar dezelve onbeantwoord bleven is het tegen het einde van den dag weder afgezakt. Dadelijk zijn troepen uit Ascoti afgezonden, om eene ontschepping te beletten, indien dezelve beproefd werd.

Van eene andere zijde wordt uit de Legatie van Ferus gemeld, dat te Ascoti pogingen tot ontschepping gedaan zijn door revolutionairen, die zich aan boord bevonden van twee goedgewapende vaartuigen. Deze pogingen waren echter misluk door den tegenstand der kustbewaarders, die in die plaats in groot getal aanwezig zijn.

Li. dingsdag heeft te Dublin eene bijeenkomst plaats gehad van de stedelijke commissie, welke met het opstellen van een rapport over de gevolgen der aardappelen-ziekte. Op het voorstel van den heer O'Connell heeft de commissie, die door den lord-maire voorgezeten werd, besloten, dat een deputatie zich naar den onderkoning zou begeven om te verzoeken dat het gouvernement het stoken van brandewijn uit aardappelen verbiede, de handel opene, den uitvoer van levensmiddelen verbiede, en half miljoen leere op de inkomsten der boscchen onder waarborg van het gouvernement en de noodzakelijkheid in overweging neme, om op de godederen van eigenaren, die buiten Ierland woenen, eene belasting te heffen. Daarna heeft O'Connell gevraagd dat eene algemeene vergadering der notabelen van Dublin zou belegd worden, om den toestand des lands in overweging te stellen, en eene deputatie te benoemen, welke de stedelijke commissie in hare zedding naar den onderkoning zou verzenden en haar verzoek onderbrengen. Dit voorstel is insgelijks aangenomen.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 12 November 1845 des voormiddags ten 11 ure, zal onder nadere goedkeuring van Z. Exc. den Heere Minister van de Zaken van de Roomsche Catholijke Kerkdienst, door de Commissie, belast met den **OPBOUW EENER KERK en PASTORIE** te Hedikhuisen, Provincie Noord-Brabant, arrondissement Hertogenbosch ten huize van J. BRUNSTERS te Hedikhuisen, WORDEN AANBESTEED.

HEEREN BOUWMEESTERS.

KERK EN PASTORIE TE HEDIKHUIZEN met de LEVERANTIE van aldaar toebehoorende BOUWSTOFFEN.

Het Bestek en Voorwaarden, waarnaar de besteding zal plaats hebben, ligt ter lezing te Breda bij Vermunt in de Zwaan; te Gorinchem bij Lindeman; te Heerde bij D. Bruijns in de Korenbears; en bij Verduven, in het Wapen van Amsterdam; te Waalwijk bij A. van Heyst; te Hertogenbosch bij W. Reggers in het Parlement; bij F. Hohmann in het Oudstads Komjhuus; bij Korshout in het Antwerps Komjhuus; en bij J. Kersemakers in de Sted. 1845; te Hedikhuisen bij J. Brunsters; te Rijn bij Honkoop.

Nadere Inlichtingen zijn te bekomen, zoo bij de Commissie tot den Opbouw te Hedikhuisen, waar men tevens in kennis der Teekeningen kan verkrijgen, als bij den Heere Hoofd-ingenieur en bij den Provincialen Ingenieur van 's Hertogenbosch te Hertogenbosch, en bij den Opligter H. A. WILMINK, te Hertogenbosch. Zullende daags voor de Besteding de nodige aanwijzingen in kennis gegeven worden.

Grainmarkt

Van den 15 October 1845. Heden was de stemming op ons Grainmarkt slapser en men kon vorige prijzen niet behouden. Er is behoud voor: ROGGE 1800, 800, 900; BOERVEN 1700, 800, 900; LICHTWIGTIG HAYER 1300, 1340.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOIJ, te 's Bosch.